

การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วม ของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง

Website Development of Participatory Agro-tourism Network in Rayong Province.

สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช¹ ประพัฒน์ อธิปัญพงษ์²

Somsak Kuhaswonvetch¹ Prapat Athipanjangong²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองตามหลักการและวิธีการออกแบบและพัฒนาเว็บเพจโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองที่ได้พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาพบว่า เว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองมีคุณภาพเหมาะสมตามเกณฑ์การประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผลรวมการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองมีความเหมาะสม ($IOC = 0.97$) ผลรวมการประเมินคุณภาพด้านการออกแบบของเว็บไซต์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบมีความเหมาะสม ($IOC = 0.99$) และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 7.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ($\bar{x} = 7.86$) ด้านการเข้าถึงข้อมูลและการสืบค้น ($\bar{x} = 7.66$) ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 7.36$) และด้านการออกแบบ ($\bar{x} = 7.33$)

Abstract

The purposes of this study were to develop Rayong Agro-tourism website by principle and process of web design and development under participatory approaches of Rayong Agro-tourism Network and study satisfaction of the target audiences' opinions toward the website. The results showed that the Rayong Agro-tourism website was qualified under the expert evaluations. The quality content was qualified by the network members evaluations ($IOC = 0.97$) and the quality design was qualified by the experts evaluations ($IOC = 0.99$). In addition, the target audiences' satisfactions were high ($\bar{x} = 7.55$), consisting of benefit and utilization ($\bar{x} = 7.86$), data access and search ($\bar{x} = 7.66$), content ($\bar{x} = 7.36$) and design ($\bar{x} = 7.33$).

Key Words : website, Rayong Agro-tourism Network, web design

kkusomsa@kmitl.ac.th

¹ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Faculty of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Chaokhuntham Ladkrabang 10520

² ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Node of Agricultural Technology, King Mongkut's Institute of Technology Chaokhuntham Ladkrabang 10520

คำนำ

จากการสำรวจสถิตินักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2550 พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 14.46 ล้านคน คิดเป็นมูลค่า 547,782 ล้านบาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 83.23 ล้านคน คิดเป็นมูลค่า 380,417.10 ล้านบาท และจากการสำรวจสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดระยอง ในปีเดียวกันนี้พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวในจังหวัดระยอง จำนวน 531,420 คน คิดเป็นมูลค่า 3,114.52 ล้านบาท และนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้ามาเที่ยวในจังหวัดระยอง จำนวน 3,379,720 คน คิดเป็นมูลค่า 9,998.84 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551)

พื้นที่เกษตรกรรมเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการท่องเที่ยวในลักษณะทัวร์เกษตรหรือ เกษตรสัญจร ทั้งในรูปแบบการเดินทางทัศนศึกษาหาความรู้ในพื้นที่เกษตรกรรมส่วนบุคคลที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อศึกษาเทคนิค วิธีการต่างๆ แล้วนำไปพัฒนาปรับปรุง ดำเนินการในพื้นที่เกษตรของตน หรือความต้องการที่จะสัมผัสใกล้ชิดเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจกับวิถีความเป็นอยู่ วัฒนธรรมชาวบ้านในชุมชนเกษตร ตลอดจนความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ประสงค์ที่จะได้บริโภค เลือกซื้อหาผลผลิตทางการเกษตรที่มีความสดใหม่ ราคาย่อมเยาจากแหล่งผลิตโดยตรง นอกเหนือจากสภาพกายภาพของพื้นที่เกษตรกรรมที่มีสภาพแวดล้อม เป็นจุดดึงดูดที่น่าสนใจสำหรับผู้แสวงหาความสวยงามตามธรรมชาติแล้ว เกษตรกรรมนั้นยังประกอบขึ้นด้วยองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งเทคโนโลยี กระบวนการ ขั้นตอนการถ่ายทอด และพัฒนาภูมิปัญญาของเกษตรกร หล่อหลอมเป็นวิถีของเกษตรที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเองกลายเป็นจุดเด่นที่มีศักยภาพ มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดผู้คนต่างวัฒนธรรม และผู้ที่ปรารถนาจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ผู้ที่ต้องการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือกิจกรรมแปลกใหม่ให้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ (จาเมศรี พรหมชาติ. 2545)

จังหวัดระยองตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นแหล่งอาหารทะเล และผลไม้ นานาชนิด เป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลที่สำคัญ มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญกระจายอยู่ในพื้นที่ในแต่ละอำเภอ อาทิเช่น สวนยายดา สวนผู้ใหญ่มศรวรบ้านแลง สวนก้านนพวง สวนคุณไพบูลย์ สวนปาทานัน สวนมังคุดไทย สวนประสมทรัพย์ ฯลฯ และบรรดาสวนผลไม้เหล่านี้ได้มีการรวมกลุ่มและพัฒนาจัดตั้งเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองขึ้น เพื่อที่จะช่วยเหลือกันในกลุ่มและชุมชน เพื่อให้สามารถมีพลังผลักดันและอยู่รอดท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง และจากการประชุมเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองเพื่อหาแนวทางที่จะให้เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรสามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืนซึ่งทางเครือข่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญประการหนึ่งคือการประชาสัมพันธ์ จะต้องประชาสัมพันธ์เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากขึ้น ซึ่งช่องทางหนึ่ง คือ การสร้างและพัฒนาเว็บไซต์เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง (เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง. 2550)

จากหลักและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ อีกทั้งยังลดต้นทุนในการประชาสัมพันธ์ จึงมีความคิดเห็นว่าการจัดทำเว็บไซต์เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจะสามารถตอบสนองความต้องการต่างๆ เหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาเว็บไซต์ควรจะต้องคำนึงเนื้อหาข้อมูล

เป็นสำคัญ และการออกแบบที่ดีจะทำให้เว็บไซต์เป็นที่น่าเยี่ยมชม และเข้าถึงได้ง่าย ก็จะทำให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่อยู่ทั้งใกล้และไกล เป็นไปได้อย่างขึ้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองตามหลักการและวิธีการออกแบบและพัฒนาเว็บเพจโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองที่ได้พัฒนาขึ้น

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ได้แก่ สอนก้านนพงษ์ สอนคุณไพบูลย์ สอนพานัน สอนประสมทรัพย์ สอนมั่งคุดไทย สอนผู้ใหญ่สมควรบ้านแลง สอนยายดา จำนวน 7 คน
2. ผู้ที่เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองที่ผู้วิจัยและเครือข่ายร่วมกันสร้างขึ้น จำนวน 369 คน โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบค่าประชากร โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ทำการสร้างเว็บไซต์โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย วางแผน กำหนดเป้าหมาย ตั้งวัตถุประสงค์ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย ศึกษาและเรียงลำดับข้อมูลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเว็บไซต์ เขียนแผนผังของงานหรือเขียนบัตรเรื่อง (Storyboard) และออกแบบเว็บไซต์

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประกอบด้วย การพัฒนาเว็บไซต์ และประชาสัมพันธ์เว็บไซต์

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยการทดสอบและประเมินผล เว็บไซต์

2. ผู้ที่เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยอง

2.1 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่เข้ามาใช้บริการ เว็บไซต์ผ่านเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม ถึง 15 เมษายน พ.ศ. 2552

2.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง นำมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ค่าทางสถิติ มีสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม

จากการดำเนินการในการจัดประชุม ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดระยองถึงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย และทำการคัดเลือกตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 7 คน โดยสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1. วางแผนงาน กำหนดเป้าหมาย ตั้งวัตถุประสงค์

จากการประชุมระดมความคิดร่วมกับสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ในการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเว็บไซต์ในครั้งนี้เพื่อการประชาสัมพันธ์เครือข่ายให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ได้กำหนดบทบาทและแบ่งหน้าที่การทำงาน โดยกำหนดให้ตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน ทั้งหมด 7 คน โดยสมาชิกทุกคนจะมีหน้าที่ร่วมกันคือ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัก และทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และได้ร่วมกันตั้งชื่อเว็บไซต์จนได้ชื่อเว็บไซต์คือ rayongagrotour ซึ่งมาจากคำว่า rayong หมายถึง “จังหวัดระยอง” และ agrotour หมายถึง “การท่องเที่ยวเชิงเกษตร” สื่อความหมายถึงคำว่า ท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง และมอบหมายให้ผู้วิจัยทำการจดโดเมนเนมและเข้าพื้นที่จนได้โดเมนเนมเป็น www.rayongagrotour.com และทำหน้าที่พัฒนาเว็บไซต์ให้ตรงตามความต้องการต่อไป

2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

จากการประชุมระดมความคิดร่วมกับตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1. ศึกษาและเรียงลำดับข้อมูลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเว็บไซต์

หลังจากนั้นได้มีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และจากการประชุมระดมความคิดร่วมกับตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทำการวิเคราะห์และเรียงลำดับข้อมูลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเว็บไซต์ โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเนื้อหาจะต้องมีความกระชับ เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

2. เขียนแผนผังของงานหรือเขียนบัตรเรื่อง (Storyboard) และออกแบบเว็บไซต์

2.1 ผลจากการศึกษาวิธีการสร้างเว็บไซต์ในรูปแบบต่างๆ จากเอกสาร หนังสือ และตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเว็บเพจ หลักการออกแบบหน้าเว็บเพจ โดยคำนึงถึงด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ ด้านการเข้าถึงข้อมูล การสืบค้นข้อมูล และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบเว็บไซต์เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองนั้น ควรประกอบไปด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านโครงสร้างของเว็บไซต์ 2) ด้านเนื้อหาที่น่าสนใจบนเว็บไซต์ 3) ด้านการเข้าถึงข้อมูล การสืบค้นข้อมูล 4) ด้านการออกแบบหน้าเว็บเพจ 5) ด้านระบบนำทางหรือปุ่ม 6) ด้านภาพ 7) ด้านตัวอักษร 8) ด้านการใช้สี 9) ด้านเสียง 10) ด้านภาษา

2.2 แผนผัง (Flowchart) อธิบายลักษณะการทำงานของเว็บไซต์ โดยเมื่อผู้ใช้บริการเข้าสู่เว็บไซต์จะเข้ามาที่หน้าแรก และผู้ใช้บริการจะสามารถเลือกดูเนื้อหาที่ปรากฏบนหน้าแรก หรือจะเลือกดูเนื้อหาภายในเว็บไซต์ โดยทำการเลือกที่เมนู ระบบจะนำทางไปสู่เนื้อหาภายในเว็บไซต์ต่อไป จนกระทั่งผู้ใช้บริการออกจากหน้าเว็บไซต์ จากนั้นทำการออกแบบบัตรเรื่อง (Storyboard) โครงร่างหน้าเว็บเพจของเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองและให้ตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง พิจารณาตรวจสอบและได้รับการเห็นชอบให้นำมาพัฒนาเว็บไซต์ตามแผนผังงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บไซต์ตามแผนผังงาน ที่ได้รับการเห็นชอบจากตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง และทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแต่ละส่วน และเนื้อหาโดยรวมของเว็บไซต์พบว่า ผลรวมการประเมินความเหมาะสมด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ($IOC = 0.97$) และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตสื่อ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของเว็บไซต์พบว่า ผลรวมการประเมินความเหมาะสมด้านการออกแบบของเว็บไซต์มีความเหมาะสม ($IOC = 0.99$) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 หลังจากนั้นจึงนำไปเผยแพร่และร่วมกันประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้เป็นที่รู้จัก และร่วมกันปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

หลังจากที่ผู้วิจัยและตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต และได้นำผลการศึกษามาชี้แจงให้ทางสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองได้รับทราบเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเว็บไซต์ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

ผลรวมค่าดัชนีความเหมาะสม (IOC)

ผลรวมค่าดัชนีความเหมาะสม (IOC) จากการประเมินคุณภาพเว็บไซต์ด้านเนื้อหาของตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการประเมินคุณภาพเว็บไซต์ด้านการออกแบบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลรวม

การประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม (IOC = 0.97) และผลรวมการประเมินด้านการออกแบบของเว็บไซต์มีความเหมาะสม (IOC = 0.99)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ที่มีต่อเว็บไซต์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการ เป็นเพศหญิง มากที่สุด ร้อยละ 64.23 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 73.71 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 63.41 ประกอบอาชีพในบริษัทเอกชน ร้อยละ 31.98 มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 32.25 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 33.33 มีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ร้อยละ 61.25 ผู้ใช้บริการเคย ค้นหาข้อมูลทุกครั้งที่จะเดินทางท่องเที่ยว ร้อยละ 55.56 ประเภทการท่องเที่ยว เป็น ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้อยละ 21.99 ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการเดินทางกับเพื่อน ร้อยละ 57.99 เคยมาเที่ยวจังหวัดระยอง ร้อยละ 87.26 แต่ไม่เคยมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ร้อยละ 34.16 มีวัตถุประสงค์หรือความคาดหวังในการมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง คือ ชิมผลไม้สดๆ จากสวน ร้อยละ 25.21 ใช้เวลาในการมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 1-3 ชม. ร้อยละ 43.17

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ที่มีต่อเว็บไซต์

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ที่มีต่อเว็บไซต์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 7.55$ S.D. = 1.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ ($\bar{x} = 7.86$ S.D. = 1.56) รองลงมา คือ ด้านการเข้าถึงข้อมูลและการสืบค้น ($\bar{x} = 7.66$ S.D. = 1.60) ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 7.36$ S.D. = 1.63) ด้านการออกแบบ ($\bar{x} = 7.33$ S.D. = 1.72) ตามลำดับ (Table 1)

Table 1 The total average ($\bar{x}$) and the standard deviation (S.D.) in the overall satisfaction in each of the list. n = 369

List	the target audiences' satisfactions		
	$\bar{x}$	S.D.	Meaning
1. content	7.36	1.63	High
2. design	7.33	1.72	High
3. data access and search	7.66	1.60	High
4. consisting of benefit and utilization	7.86	1.56	High
Total	7.55	1.63	High

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีการแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจออกเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย มีช่วงคะแนนแต่ละขั้น คือ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 6.68 - 10.00 หมายความว่า พึงพอใจในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.34 - 6.67 หมายความว่า พึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 3.33 หมายความว่า พึงพอใจในระดับน้อย

ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจที่ยอมรับ คือ ระหว่าง 6.68 - 10.00

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการออกแบบเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองโดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมพบว่าตัวแทนสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองทั้ง 7 คน มีส่วนร่วมตามกระบวนการทุกขั้นตอนของสมาชิกเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยองทำให้เกิดความศรัทธาในตัวเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกเป็นเจ้าของทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พงษ์เทียมศักดิ์ (2543) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญเพราะเป็นการทำให้ทุกฝ่ายได้เข้ามาเกี่ยวข้อง ให้ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในลักษณะของกิจกรรมและการดำเนินชีวิตในชุมชน อย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกันในสิทธิอำนาจตามแนวทางประชาธิปไตย

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์เมื่อพิจารณาแยกตามรายด้านมีผลการศึกษา ดังนี้

ด้านเนื้อหา พบว่าผู้ใช้บริการเว็บไซต์มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะเนื้อหากับภาพมีความสอดคล้องกัน และมีการจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการค้นหาและทำความเข้าใจ ลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน ต่อเนื่อง อ่านแล้วเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย ศรีสุเทพ (2544) ที่กล่าวว่าเนื้อหาถือเป็นสิ่งที่สำคัญในเว็บไซต์ ดังนั้นควรจัดเตรียมข้อมูลที่ใช้ต้องการอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ โดยมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ เช่นเดียวกับ จิตเกษม พัฒนาศิริ (2539) ที่กล่าวว่าเนื้อหาที่น่าสนใจกับผู้ใช้ควรเป็นเรื่องที่กำลังมีความสำคัญ อยู่ในความสนใจของผู้คน หรือเป็นสิ่งที่ต้องการให้ผู้ให้ทราบ และควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ด้านการออกแบบ พบว่าผู้ใช้บริการเว็บไซต์มีความพึงพอใจด้านการออกแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะความรวดเร็วในการเรียกภาพ ความชัดเจนของภาพ ความรวดเร็วในการประมวลผล การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย ศรีสุเทพ (2544) และ วัชรพงศ์ ยะไวยักษ์ (2543) ที่กล่าวว่าเว็บไซต์ที่มีคุณภาพถูกต้องและเชื่อถือได้ ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบเว็บไซต์อย่างมากเช่นเดียวกับสื่อประเภทอื่น ๆ ที่ต้องออกแบบและเรียบเรียงเนื้อหาอย่างรอบคอบ และในเรื่องของความเรียบง่าย คือ เว็บไซต์ที่มีรูปแบบที่เรียบง่าย มีความเป็นมิตรกับผู้เยี่ยมชม ไม่ซับซ้อน และใช้งานได้อย่างสะดวก ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลอยู่อย่างมากมายในเว็บไซต์นั้น ต้องโหลดข้อมูลได้รวดเร็วในเรื่องความสม่ำเสมอ ควรใช้รูปแบบเดียวกันตลอดทั้งไซต์ รูปแบบของหน้า สไตล์ของกราฟิก ระบบเมนูเก็ชชั่น และโทนสี ควรจะมีความคล้ายคลึงกันตลอดทั้งเว็บไซต์

ด้านการเข้าถึงข้อมูลและการสืบค้น พบว่าผู้ใช้บริการเว็บไซต์มีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงข้อมูลและการสืบค้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะความถูกต้องในการเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจ ความง่ายและสะดวกในการใช้ ความสะดวกในการสืบค้น ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย ศรีสุเทพ (2544) ที่กล่าวว่าระบบเมนูเก็ชชั่นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากของเว็บไซต์ ต้องออกแบบให้ผู้ให้เข้าใจได้ง่ายและใช้ได้สะดวก และระบบการทำงานต่าง ๆ จะต้องมีความแน่นอนและทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เช่น แบบฟอร์มสำหรับผู้ให้กรอกข้อมูลต้องแน่ใจว่าสามารถใช้งานได้จริง ลิงค์ต่าง ๆ จะต้องเชื่อมโยงไปยังหน้าที่มีปรากฏอยู่จริงและถูกต้อง

ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ พบว่าผู้ใช้บริการเว็บไซต์มีความพึงพอใจด้านประโยชน์และการนำไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ให้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเดินทางมาที่เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนมาเที่ยวที่

เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจมาเที่ยวที่เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีหญิง ศรีชา (2544) ที่กล่าวว่า การให้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวมีการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว นับว่าเป็นการเปิดโอกาสและเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยว เส้นทาง การเดินทาง แผนที่ เทศกาลและงานประเพณี สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร สินค้าพื้นเมือง พยากรณ์อากาศ บริษัททัวร์ เกร็ดความรู้ของแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดฝึกอบรมในเรื่องของการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้แก่สมาชิกเครือข่ายฯ เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายฯ สามารถปรับปรุงข้อมูลบนเว็บไซต์ได้ด้วยตนเอง ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความกระชับยิ่งขึ้น และใช้ภาพสื่อความหมายแทนข้อความเพื่อให้ผู้ใช้บริการไม่ต้องอ่านมากจนเกินไป และควรพัฒนาเว็บไซต์ให้สามารถรองรับได้หลายภาษา รองรับผู้ใช้บริการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละประเภท

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551. **สถิตินักท่องเที่ยว**. [Online]. Available: http://www2.tat.or.th/stat/web/static_index.php. [6/5/51]
- เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง. 2550. ให้สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2550. ลักษณะ วงศ์ยะรา ผู้สัมภาษณ์. **แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จ.ระยอง ให้มีประสิทธิภาพ**. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนยายดา เลขที่ 30 ม. 3 ต.ตะพง อ.เมือง จังหวัดระยอง.
- จิตเกษม พัฒนาศิริ. 2539. **เริ่มสร้างโฮมเพจด้วย HTML**. กรุงเทพฯ : วิตตี้ กรุ๊ป.
- ธวัชชัย ศรีสุเทพ. 2544. **คัมภีร์ Web Design**. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น.
- พจณี เทียมศักดิ์. 2543. **“ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน”**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราเมศร์ พรหมชาติ. 2545. **“การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”**. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชรพงศ์ ยะไวทย์. 2543. **E-commerce และกลยุทธ์การทำเงินบนอินเทอร์เน็ต. (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: ซีไอแคร์.
- ศรีหญิง ศรีชา. 2544. **“การเปิดรับ และการแสวงหาข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทยบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษา”**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.